

STATSFORVALTER - INNSIGELSE TIL DYRKA MARK

Nasjonal PlanID:
Ringsaker kommune: 2019060936
Gjøvik kommune: 05020437

Prosjekt nr.:	113201
Oppdragsgiver:	Nye Veier
Dokumentnummer:	NV34E6MR-PLA-NOT-0003

Revisjonsoversikt

Revisjon	Dato	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av
00	28.03.25	CAFN	SSFR	ESKA/ COWI
01	14.11.25	ELFN	CAFN	ESKA/ COWI

Endringsoversikt

Revisjon	Endringsbeskrivelse
00	Tilleggsnotat oversendt innsigelsesmyndighet og planmyndighet
01	Justert etter tilbakemelding fra innsigelsesmyndighet/planmyndighet

Innhold

Forord	4
1 Prosess	5
1.1 Innsigelsen	5
1.2 Tilbakemelding på anbefaling gitt i dette notatet.....	7
2 Kunnskapsgrunnlaget og vurderinger	7
2.1 Arealbeslag i planforslaget	7
2.2 Hvilke overordnede valg er tatt i prosjektet med hensyn til dyrka mark?	8
2.3 Effekten av fravik.....	9
2.4 Hellingsanalyse.....	12
2.5 Muligheter i nydyrkingsarealer	12
2.6 Matjordplanen viser muligheter	14
2.7 Handlingsrom i plankartet	15
2.8 Beslag av dyrka jord.....	17
3 Anbefaling	19

Forord

E6 Moelv – Roterud ble sendt på høring og offentlig ettersyn 28. juni 2024, etter å ha blitt 1. gangsbehandlet i Ringsaker og Gjøvik kommuner, med høringsfrist 19. september 2024.

Statsforvalteren Innlandet, Innlandet Fylkeskommune og Statens vegvesen fremmet innsigelser til planforslaget i høringen. I tillegg kom det inn mange merknader fra privatpersoner, lag, foreninger og næringsinteresser.

I etterkant av høringen har prosjektet, i samråd med berørte kommuner, hatt en prosess med innsigelsesmyndighetene med hensikt å komme frem til hva som skal til for å løse innsigelsene. Som en del av prosessen har det blitt gjennomført dialogmøter med de aktuelle partene.

Hensikten med notatet er å:

- tydeliggjøre hvordan planforslaget har ivaretatt temaet
- belyse informasjon som er etterspurt i innsigelsen og gjennom dialogmøtene
- ved behov foreslå endringer i planforslaget for å imøtekomme innsigelsen

Mottaker av notatet er den/de myndighetene som har fremmet innsigelsen til det temaet som er omtalt i notatet, samt berørte kommuner.

Etter at første versjon av dette notatet ble oversendt myndighetene har Statsforvalteren i Innlandet gitt tilbakemeldinger på tilleggsnotatet, og vurdert om innsigelsen er løst basert på anbefalingen i notatet.

1 Prosess

1.1 Innsigelsen

Statsforvalteren viser til Nasjonal jordvernstrategi og fremmer innsigelse til planforslaget. Innsigelsen gjelder manglende tilpassing av veiltaket for å redusere beslaget av dyrka jord på strekningen mellom Skulhusodden og Kremmerodden uavhengig av hvilket alternativ som blir valgt.

Innsigelsen kan leses i sin helhet her:

Jordvern

Begge planalternativene medfører en betydelig økning i beslag av fulldyrka jord sammenlignet med vedtatt kommunedelplan. For kommunedelplanen er beslag av dyrka jord beregnet til 80 daa. Alternativ 1 og alternativ 2 gir hhv. beslag av 123 og 107 daa dyrka jord.

Planforslaget får begrenset virkning for fulldyrka jord i Ringsaker. Noe dyrka jord i tilgrensende områder til E6 vil få redusert verdi på grunn av at dette blir liggende som restareal inneklemt av områder regulert til utbygging. På Gjøviksida vil utbygging av ny E6 medføre store beslag av dyrka jord. Økningen i beslag i forhold til vedtatt kommunedelplan skyldes for en stor del at sørgående trase flyttes mot vest og at kryssene legges lenger inn på land. Nordgående trase skal beholdes i dagens E6-trase. Forskyving av veitraseen mot vest i forhold til kommunedelplanen gir mindre utfylling i Mjøsa, men dermed større beslag av dyrka jord.

Reguleringsplanen (begge alternativ) legger til rette for en betydelig økning i beslag av dyrka jord sammenlignet med vedtatt kommunedelplan. Statsforvalteren finner at begge planalternativ legger til rette for en utbygging som er i strid med *Nasjonal jordvernstrategi* og nasjonale målsettinger om reduksjon av omdisponeringen av dyrka jord.

Statsforvalteren viser til revidert Nasjonal jordvernstrategi av 2023, hvor det er fastsatt mål om at den årlige omdisponeringen av dyrka jord skal være mindre enn 2000 daa per år. For å nå dette målet forventes det at kommunene legger seg på en tøffere linje når det gjelder spørsmål om

omdisponering av jordbruksarealer. I de tilfeller der en omdisponering viser seg å være nødvendig, forutsettes det en effektiv arealbruk og en høy grad av utnytting. Kommunenes ansvar for å bidra til å nå jordvernmålet ble ytterligere presisert i felles brev til kommunene fra LMD og KDD, 29.01.2024: [Kommunane må auka innsatsen for å ta vare på matjorda.](#)

Store deler av det dyrka arealet som beslaglegges er regulert til *annen veigrunn*. Dette gjelder spesielt strekningen mellom Fremstadodden og Kremmerodden og ved kryss mellom rv4 og E6. Det går ikke fram av planbeskrivelsen hva som er bakgrunnen for omfanget. I henhold til planbestemmelsene skal arealene tilpasses eksisterende terreng. Vi savner en vurdering av om dette er areal som kan utformes slik at det kan tilbakeføres til landbruk etter endt anleggsperiode.

Avbøtende tiltak

Det er innarbeidet krav knyttet til håndtering av matjord i planbestemmelsene:

§2.3.1 Naturressurser inngår som tema i Plan for miljøoppfølging

§2.3.10 Rigg- og marksikringsplan skal omfatte areal for avtaking og oppbevaring av matjord som skal gjenbrukes

§ 253 Krav om matjordplan som skal legges til grunn for detaljprosjektering

Det er utarbeidet en matjordplan som skal legges til grunn ved detaljprosjektering av veianlegget. Denne gir føringer for omdisponering av matjord og beskriver avbøtende tiltak som jordflytting, gjenbruk og nydyrking. Matjordplanen gir en god beskrivelse av jordressurser innenfor og inntil planområdet. Det er gjennomført befaringer, utført graveprøver og tatt jordprøver på alle berørte landbrukseiendommer. Areal som er aktuelle for jordforbedring, og areal med dyrkbar jord er kartlagt. Beskrivelse av jordflytting og håndtering av matjord er detaljert, og er basert på NIBIOs prinsipper for jordflytting.

Matjordplanen gir et godt grunnlag for å ta vare på matjord som blir berørt av veiprojektet. Statsforvalteren vil spesielt framheve at det er avgjørende at matjordplanen blir brukt aktivt i detaljprosjekteringsfase, og er godt kjent for gjennomførende entreprenør. Dette for å sikre at potensialet for gjenbruk av matjord utnyttes så godt som mulig.

Det er dessverre ikke noen foreliggende avtale/mulighet for nydyrking. Ved utarbeiding av reguleringsplan har beslag av dyrka jord økt sammenlignet med kommunedelplanen. På strekningene nord for Roterud har det vært samme utvikling. Dette må endres og arealbeslaget må ned mot det som er vedtatt i KDP alternativet. Noe av omdisponeringen kan eventuelt erstattes med nydyrking forutsatt at dette gir en arrondering med akseptable løsninger for de som mister dyrka mark.

Det er også vesentlige arealer som skal omdisponeres midlertidig. Alternativ 2 har for Gjøvik og Ringsaker et midlertidig beslag på 110 dekar dyrka mark. Midlertidig omdisponering kan medføre varig tap av jord og dette må også ses nærmere på for å redusere midlertidig beslag av dyrka mark.

Statsforvalteren ser positivt på de avbøtende tiltak som er innarbeidet i planbestemmelsene. Plankartet er imidlertid etter vår vurdering for romslig, med store areal regulert til annet veiformål. Her mener vi at forslagstiller burde gjort en konkret vurdering av hvordan den nye veitraseen kan plasseres for å unngå mest mulig dyrka jord. Dette ville gitt en større forutsigbarhet, og bidratt til mer effektiv arealbruk. Areal regulert til annet veiformål ser svært omfattende ut. Det burde vært stilt krav til utforming av disse med tanke på tilbakeføring til landbruk.

Statsforvalteren viser til Nasjonal jordvernstrategi og fremmer **innsigelse** til planforslaget. Innsigelsen gjelder manglende tilpassing av veiltaket for å redusere beslaget av dyrka jord på strekningen mellom Skulhusodden og Kremmerodden uavhengig av hvilket alternativ som blir valgt.

1.1.1 Hvordan vi forstår innsigelsen

Det etterspørres informasjon om hvorfor det er regulert så store arealer til annen veigrunn grønt i plankartet, og om det er mulig å tenke seg at dette arealet kan utformes slik at det i større grad tilrettelegger for landbruk som etterbruk. I tillegg vises det i merknaden til at kommunedelplanen (KDP) beslaglegger 80 daa jordbruksareal, og innsigelsen er knyttet til et større arealbeslag enn det som tidligere er avklart gjennom KDP.

1.2 Tilbakemelding på anbefaling gitt i dette notatet

Versjon 00 av dette notatet ble oversendt til Statsforvalter. Med bakgrunn i den versjonen har myndigheten kommet med tilbakemelding på vurdering av innsigelsen. I tilbakemelding fra Statsforvalter i Innlandet på tilleggsnotatet står det følgende: «*Utredningen vil imøtekomme vår innsigelse til kunnskapsgrunnlaget.*»

Det vurderes at innsigelsen er løst med bakgrunn i dette tilleggsnotatet. Anbefalingen i notatet er innarbeidet i planforslaget.

2 Kunnskapsgrunnlaget og vurderinger

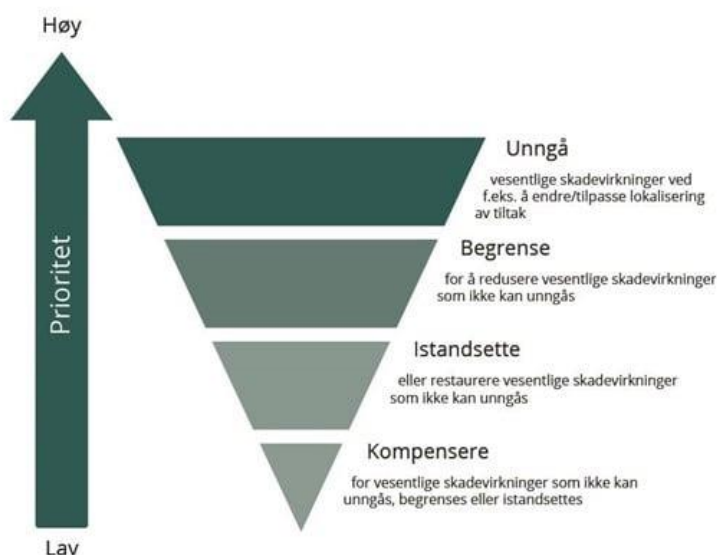
2.1 Arealbeslag i planforslaget

Arealbeslaget som er beregnet for KDP (kommunedelplanen), tar utgangspunkt i en veigeometri for E6 som er tegnet opp etter samme prinsipper som i KDP, i tillegg er det beregnet ut fra arealene til samferdselsformål avsatt i KDP. KDP er ikke detaljert ut, og erfaringen fra detaljeringen av planalternativene tilsier at KDP-løsningen fort ville kunne hatt et høyere arealbeslag enn det som fremkommer. Kommunedelplanen er beregnet til et arealbeslag av dyrka mark på 80 daa.

Arealbeslaget fra planalternativene (123 daa og 107 daa) er bruttotall, uten at det er tatt høyde for fratrekk av muligheter i planforslaget. For eksempel LNFR-areal regulert mellom Eriksrudvegen og E6, samt muligheter for nydyrkingsarealer nevnt i matjordplanen.

2.2 Hvilke overordnede valg er tatt i prosjektet med hensyn til dyrka mark?

Tiltakshierarkiet er lagt til grunn i prosjektet.

Figur 1: Tiltakshierarkiet. Skadevirkninger for miljø og klima skal unngås. Dersom det ikke er mulig skal skaden begrenses, deretter istandsettes. Illustrasjon: Miljødirektoratet

Det er gjort et betydelige arbeid for å **unngå** beslag av jordbruksarealer innenfor det handlingsrommet som veinormer, hensyn til øvrige miljø- og samfunnsverdier og andre føringer har gitt. Dette har vært et gjennomgående tema for veiplanleggerne fra prosjektstart og har påvirket både plassering og utforming av hovedveilinje og kryss.

For å **begrense** direkte arealtap er det blant annet søkt om fravik og redusert dimensjonerende fartsgrense gjennom krysset E6 x rv.4. Redusert fartsgrense gir mulighet for krappere kurver og dermed mindre arealbeslag enn om en hadde planlagt for 100 km/t også gjennom krysset.

Vedrørende **istandsetting**, viser matjordplanen en detaljert beskrivelse av hvordan de midlertidig beslaglagte arealene skal gjøres i stand. Riktig gjennomført vil dette sikre at arealene gjenopprettes til same kvalitet som de hadde før tiltaket.

Reguleringsplanen og matjordplanen viser områdene som kan nydyrkes, og dermed **kompensere** for arealbeslaget som tiltaket medfører. I reguleringsplanen er det regulert for muligheten til å etablere nye jordbruksarealer ved Fremstadodden, og ved dammen ved Sandvoll. Ved å tillatte brattere helling enn 1:8 av nydyrkingsarealer, vil det være mulighet for å utvide arealet for nydyrkingsareal innenfor reguleringsplanen.

2.2.1 Tiltak og strategier for å begrense arealtap av jordbruksarealer

- **Redusert fart:** Den dimensjonerende fartsgrensen er redusert fra 110 km/t (i planprogrammet fra 2019) til 100 km/t. En lavere fartsgrense gir bedre muligheter for tilpasning til landskapet, og reduserer behovet for strammere linjeføring som igjen kan spare viktige arealer.
- **Redusert fartsgrense i kryss:** Fartsgrensen er redusert fra 100 km/t til 80 km/t gjennom kryssområdet. Det er søkt fravik av denne løsningen, nettopp med det ønske om å redusere beslag av dyrka mark.
- **Redusert veibredde:** Godkjent fravik på veibredde, fra 23 meter til 21 meter. Dette reduserer arealbehov av veien.
- **Plassering av sidearealer:** Ny plassering av sidearealer (eks. rasteplass og kollektivholdeplass) er gjort i områder med eksisterende bebyggelse/allerede utbygde områder, og beslaglegger dermed ikke urørt natur eller jordbruksarealer
- **Gjenbruk av eksisterende E6:** Det er fokusert på gjenbruk av eksisterende E6 for å unngå unødvendig stort fotavtrykk, i tråd med målene for prosjektet.
- **Unngå utfylling i Mjøsa:** Utvidelse av eksisterende E6 er i hovedsak lagt mot vest for å unngå utfylling i Mjøsa. Beslag av dyrka mark er dermed valgt fremfor utfylling. Utfylling i Mjøsa er problematisk for flere områder;
  - Naturmangfold og naturressurser: Mjøsa er en drikkevannskilde.
  - Geotekniske forhold: Det er utfordrende områder i Mjøsa.
  - Anleggsgjennomføring: Utfylling krever mudring og håndtering/bruk av muddermasser er utfordrende.
  - SHA: Utfylling medfører høyere risiko enn skjæringer i dyrka mark.
- **Matjordplan:** Matjordplanen viser gode muligheter for nydyrkingsarealer. Områdene er ikke låst gjennom planen, hverken ved bestemmelser eller gjennom private avtaler.

2.3 Effekten av fravik

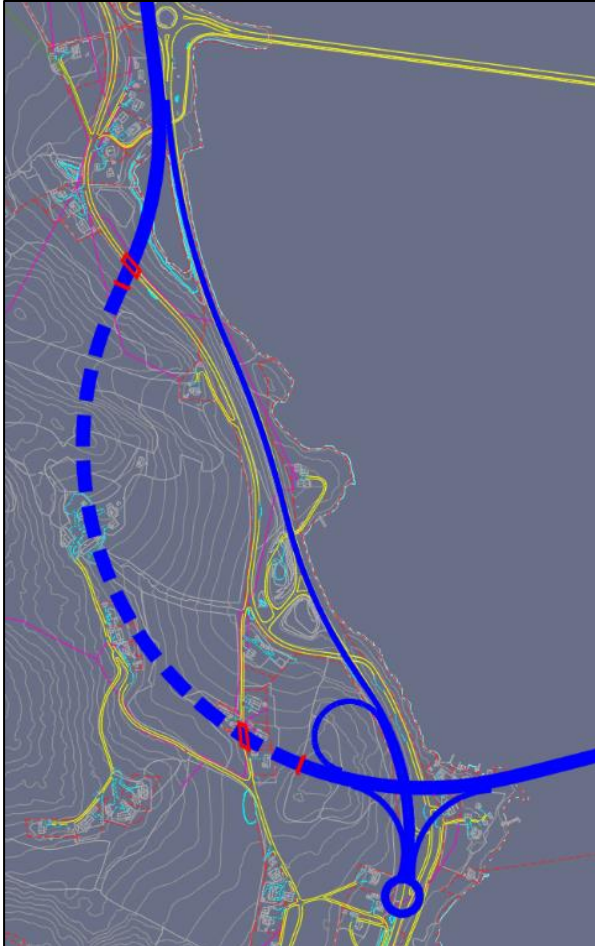
Det er søkt og godkjent fravik for krysset E6 x rv.4. Fraviket er et direkte grep for å redusere arealbeslag av dyrka mark. I tillegg medfører godkjent fravik at en unngår utfylling i Mjøsa, og sikrer at ny Mjøsbru kan bygges så kort som mulig. Kort Mjøsbru bedrer både klimagassutslippet, samfunnsnyttene og anleggsgjennomføringen av brua.

Effekten av fraviket på arealbeslag er vist i tabell 1. Her fremkommer det at effekten av tiltaket med tanke på dyrka mark er størst for alternativ 1. For alternativ 1 gir løsningen med fravik 51 daa mindre arealbeslag, enn om det ikke hadde blitt søkt om fravik på krysset.

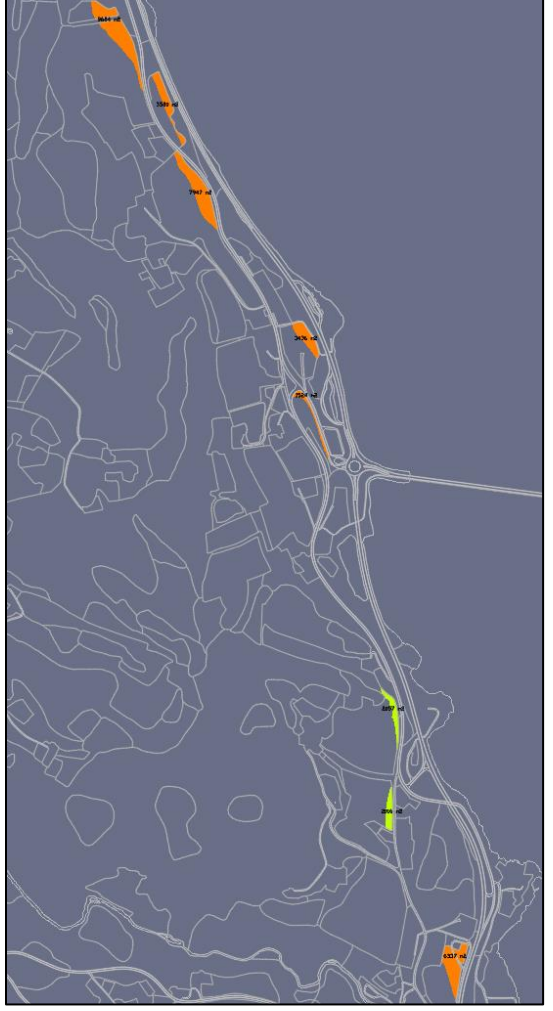
For kryssløsningen i alternativ 2 uten fravik, vil det ha medført behov for ca. en km lang tunnel. Tiltaket ville dermed ikke hatt vesentlig økt arealbeslag uten fravik, men påvirket andre forhold som samfunnsnyttene og anleggsgjennomføringen. Det ville blitt en veldig bred toveis tunnel med midtrekkverk og stor siktutvidelse i innerkurven. Med alle krav vil en ettløpstunnel bli ca. 16 meter bred, og midtvegs vil den i tillegg ha behov for en havarilomme på hver side på 3 meter ekstra. Alternativt må tunnelen bygges med to løp, og da må begge løpene utvides for sikt. Det må også anlegges en rømningstunnel med universell utforming. Denne blir en egen tunnel til f.eks. Eriksrudvegen for toløpstunnelen. Hvis det hadde blitt valgt to løp, så hadde det blitt laget tverrforbindelser mellom løpene.

Man må også søke fravik for denne løsningen, fordi løsningen krever at krysset E6 x rv. 4 starter inne i tunnelen for avkjøringa fra E6 nordfra til Gjøvik.

Fellesnevneren for begge løsningene er at det blir mye masse som må ut og kjøres bort. Det er få muligheter for masselager i nærheten for prosjektet, og disse massene vil mest sannsynlig måtte kjøres et godt stykke for lagring. Dette vil igjen påvirke klimagassutslippene fra prosjektet.

Figur 2: Viser hvor veien ville gått uten fravik i alternativ 2, stiplet del viser behov for tunnel. Kilde: COWI

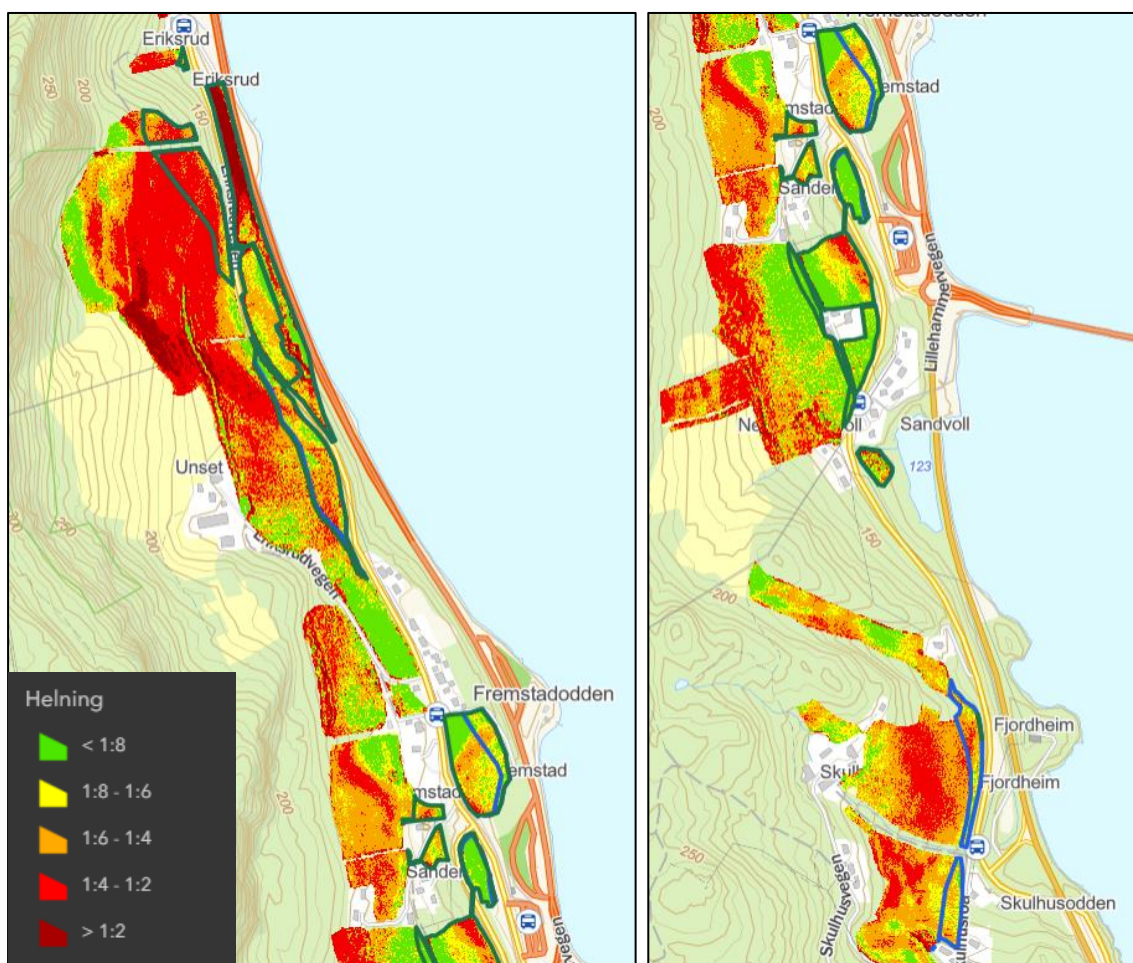
ALTERNATIV 1	ALTERNATIV 2
	
<p>Effekten av fravik i rv. 4 krysset, alternativ 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Løsning uten godkjent fravik medfører ca. 98 daa beslag av jordbruksareal. - Løsningen med fravik beslaglegger ca. 46,7 daa jordbruksareal, og gir en reduksjon på ca. 51 daa. - Sparer 4 boliger (vist med røde sirkler)	<p>Effekten av fravik, alternativ 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Løsning uten godkjent fravik medfører ca. 32,5 daa beslag av jordbruksareal. - Løsningen med fravik beslaglegger 36,5 daa jordbruksareal (fravik øker beslaget med 4 daa). - Alternativet uten fravik vil måtte løses ved en 1 km lang tunnel. Krysset E6 x rv.4 er dermed ikke realiserbart uten å søke fravik om kryss i tunnel (avrampe E6 mot Gjøvik).

Tabell 1: Effekt av fravik. Kilde: COWI

Det er altså gjort noen grep i planen/ krysset som gjør at kryssområdet reduserer arealbeslaget med mer enn 50 %, sammenlignet med en løsning uten fravik. Dette gjelder i hovedsak for alternativ 1. For alternativ 2 vil ikke samme kryssløsning være gjennomførbar på grunn av tunnel-krav og andre hensyn. Likevel har fraviket i alternativ 2 gjort det mulig å etablere et kryssprinsipp som sikrer god fremkommelighet i alle trafikketninger, og dermed unngå en løsning med lavere måloppnåelse for prosjektet. I alternativ 2 utgjør forskjellen i jordbruksbeslag med og uten fravik kun 4 daa.

2.4 Hellingsanalyse

Hellingsanalyse viser at området ved Eriksrud i dag består av et bratt terreng, med en helling på mellom 1:2 – 1:4. Arealene som beslaglegges benyttes i dag hovedsakelig til grasproduksjon.

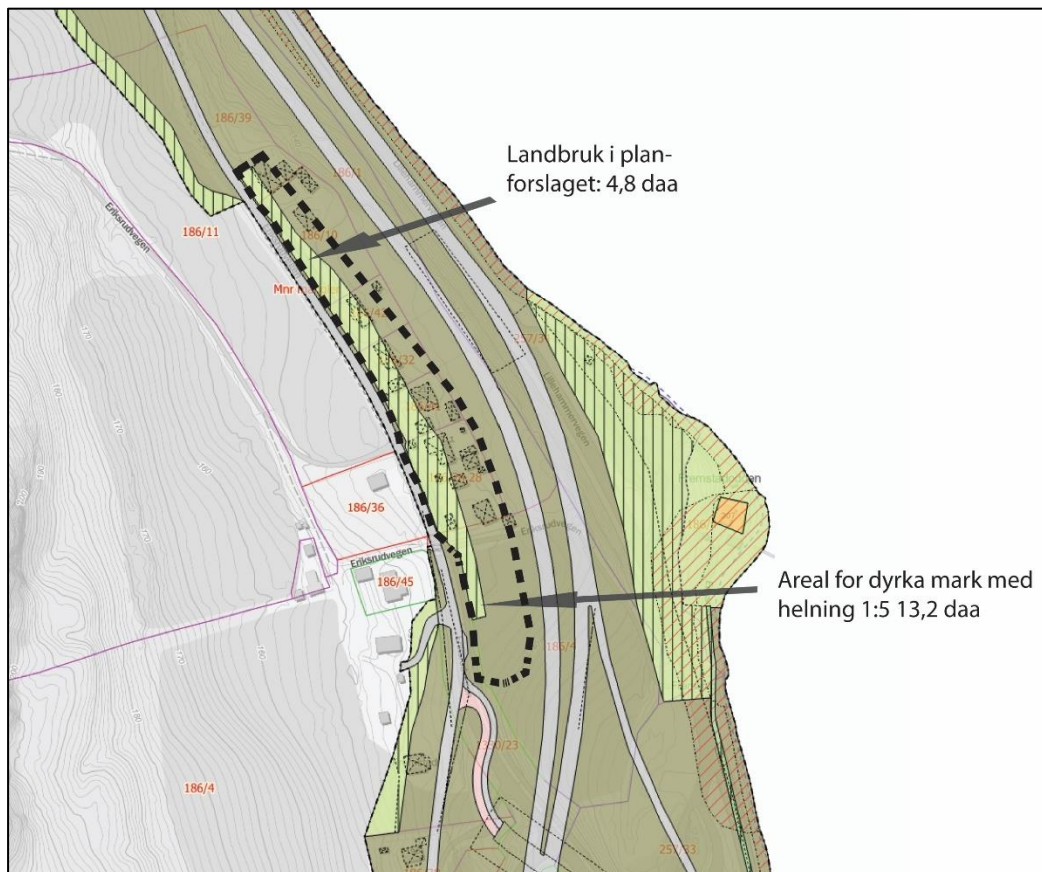

Figur 3: Hellingsanalyse. Kilde: COWI

2.5 Muligheter i nydyrkingsarealer

Alternativ 1: Det er regulert inn mulige områder for nydyrking i planforslaget som var på høring. Utgangspunktet for arealet regulert til LNFR var at det måtte tilfredstille en helling på 1:8, gitt kravene om nydyrkingsarealer. Vi ser imidlertid at arealene vi beslaglegger er vesentlig brattere enn 1:8, og ser gode utvidelsesmuligheter om vi kan etablere et areal med maksimal helling 1:5. En helling 1:5 vil være slakere enn beslaglagte områder som driftes, men noe brattere enn det som ligger i kravet til nydyrking.

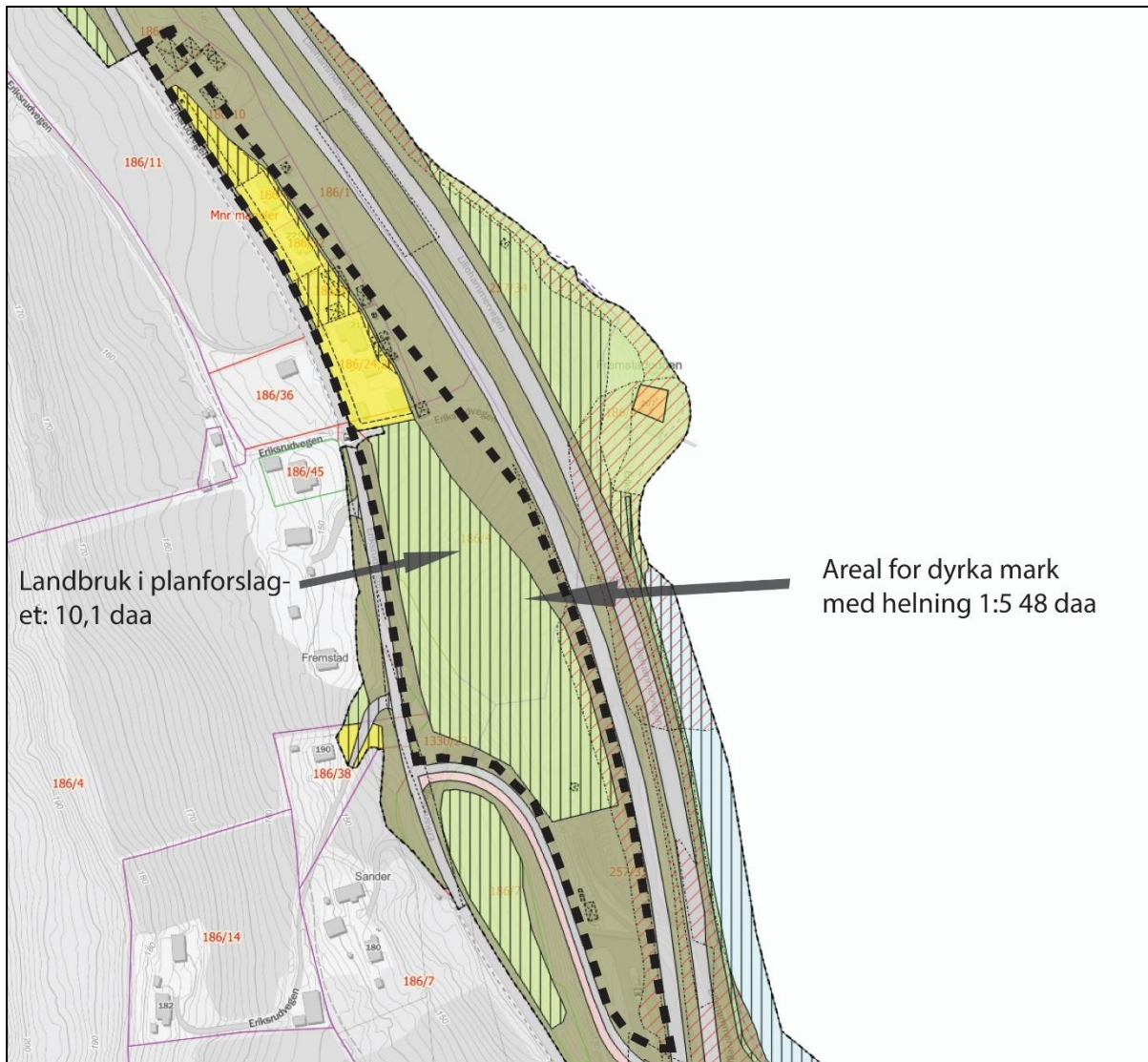
Om vi legger maksimal helling 1:5 til grunn for utforming av nydyrkingsarealet ved Fremstadodden, vil en kunne tilrettelegge for et ca. 13 da stort nydyrkingsareal. Arealet ligger tett på eksisterende jorder, og grunneiere i området har signalisert et ønske om å få erstattet/ tilført nye jordbruksarealer til sin eiendom og drift. Det anses dermed praktisk gjennomførbart å drifte arealet som reguleres til nydyrking, sett fra et beliggenhetsperspektiv, samt at eksisterende grunneiere har vist en faktisk interesse i tiltaket.

Figur 4: Muligheter for nydyrking i alternativ 1. Kilde: COWI

Alternativ 2: I forslaget som ble sendt på høring var det regulert for innløsning av noen boliger ved Fremstadodden. Etter høringen av planforslaget, med bakgrunn i blant annet Gjøvik kommunes vedtakspunkt om å vurdere innløsning for flere boliger, har vi sett at det blir redusert boforhold for gjenstående boliger, og dermed vurdert innløsning for samtlige av boligene øst for Eriksrudvegen. Arealet har dermed muligheter for alternativ bruk. Sett i sammenheng med regulert jordbruksareal sør for boligområdet, gir det grunnlag for utvidelse av eksisterende jorde. Også her anbefaler vi en maksimal helling 1:5 for å sikre tilstrekkelig størrelse på mulig nydyrkingsareal.

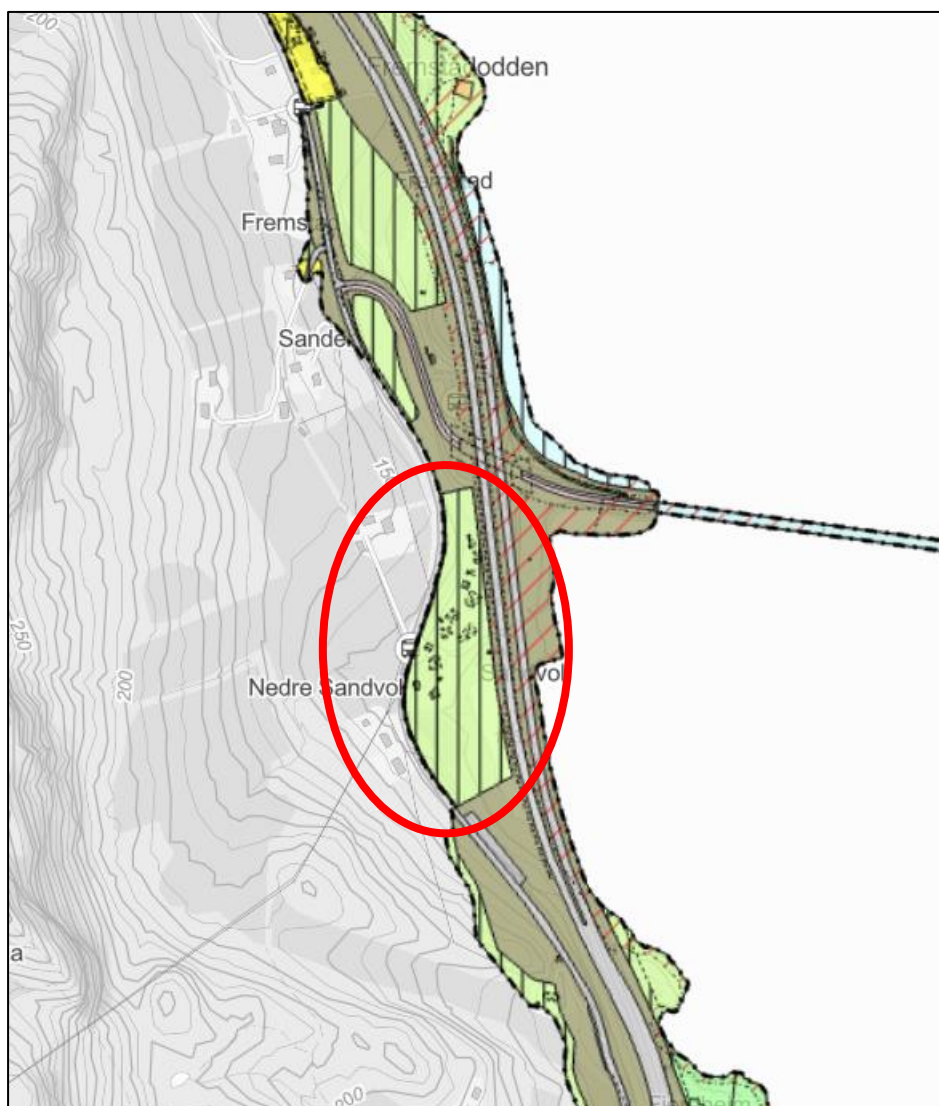
Ved å utvide jordbruksarealet, samt forutsetning om maksimal helling 1:5, vil det medføre at alternativ 2 gir en mulighet for å øke nydyrkingsarealet med ca. 37 daa, sammenlignet med planforslaget som lå til grunn ved høring og offentlig ettersyn.

Figur 5: Muligheter for nydyrking i alternativ 2. Kilde: COWI

2.6 Matjordplanen viser muligheter

Matjordplanen viser muligheter for nydyrking i og rundt planområdet. Det er kun arealet dammen ved Sandvoll som er vist i matjordplanen, som også er regulert i planforslaget.

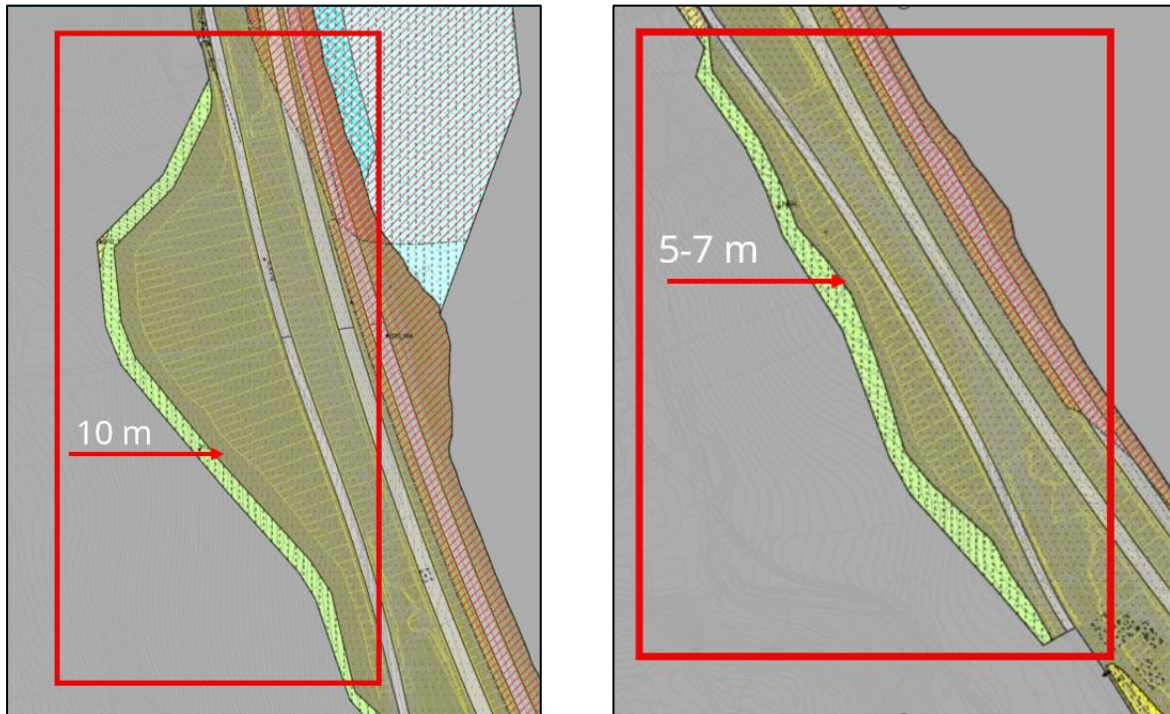
Figur 6: Dammen ved Sandvoll, sør for dagens Mjøsbu, er et mulig område for nydyrking. Kilde: COWI

Resterende arealer i matjordplanen ligger utenfor plangrensen. På grunn av usikkerhet knyttet til tidspunkt for bygging av E6 Moelv-Roterud, anbefales det å ikke låse arealene fra matjordplanen i reguleringsplanen. Dersom alle muligheter nevnt i Matjordplanen realiseres, er det muligheter for at prosjektet kan ha et positivt arealregnskap for dyrka mark. Det vises til kapittel 2.8 for synliggjøring av hvordan matjordplanen og andre tiltak kan påvirke arealregnskapet.

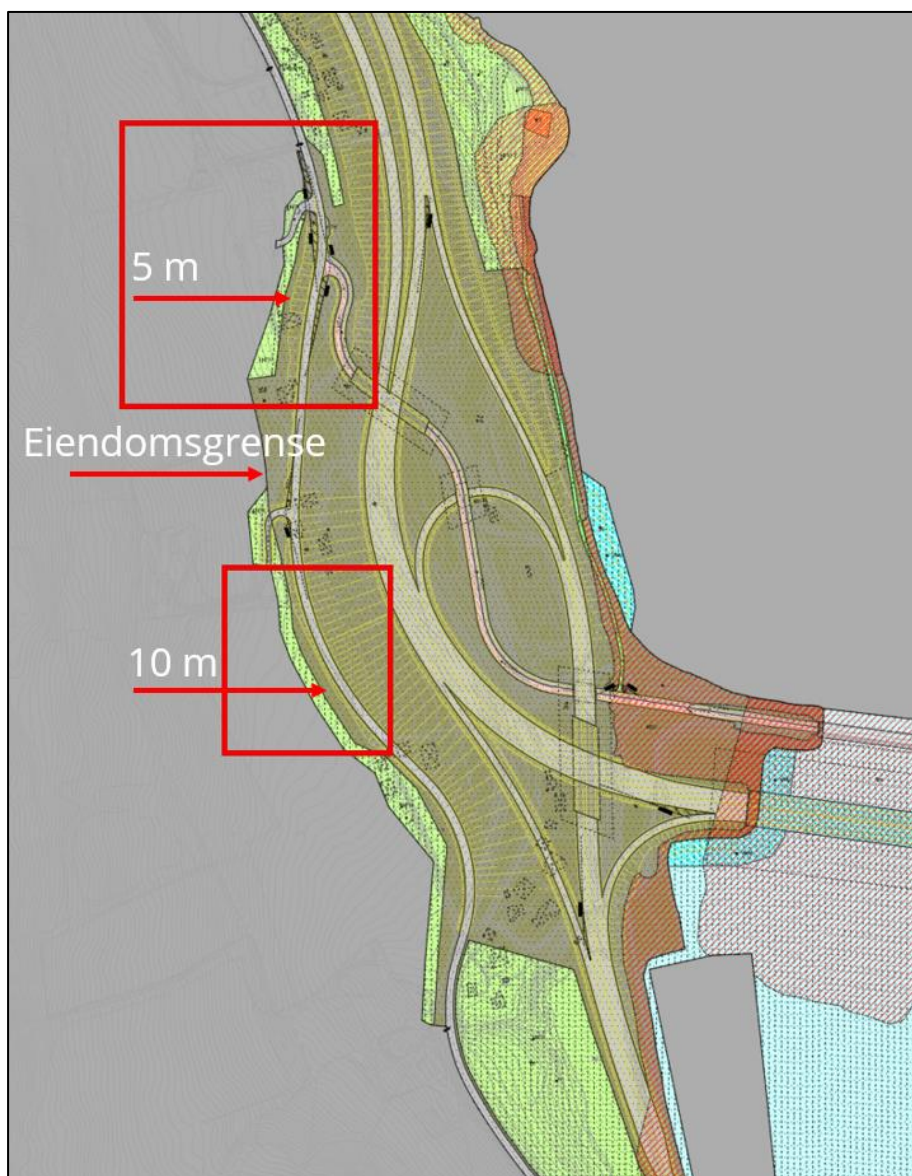
2.7 Handlingsrom i plankartet

Plankartet viser ikke veigeometrien i bunn, og det er dermed forståelig at faktisk arealbehov ikke er enkelt å forstå. I illustrasjonene under er handlingsrommet synliggjort. Utgangspunktet er 10 meter handlingsrom fra skjæringstopp til formålsgrænse annen veigrunn, også er det justert ned i områder hvor det anses å være behov for et mindre handlingsrom, av hensyn til beslag av dyrka mark. Handlingsrommet anses å måtte være slik det er vist i planforslaget for å kunne ha muligheter for videre optimalisering av tiltaket. Optimalisering og justering

av veillinja i et sidebratt terreng kan medføre større utsalg i skjæringer. Handlingsrommet er derfor nødvendig for å sikre muligheter i neste optimaliseringsrunde.

Figur 7: Handlingsrom i plankartet. Kilde: COWI

Figur 8: Det er bevisst lagt til et handlingsrom i plankartet for å gi rom for optimalisering av prosjektet i neste fase.
Kilde: COWI

2.8 Beslag av dyrka jord

Planforslaget for alternativ 1 medfører et beslag på 123 dekar dyrket jord, mens alternativ 2 beslaglegger 107 dekar. I prosjektet er det søkt om fravik ved krysset E6 × Rv4, noe som reduserer arealbeslaget i alternativ 1 med 51 dekar sammenlignet med en løsning uten fravik. For alternativ 2 fører imidlertid løsning med fravik til 4 dekar mer arealbeslag enn uten godkjent fravik (se tabell 1).

Ved å benytte nydyrkingsområder ved dammen ved Sandvoll kan alternativ 1 inkludere 25 dekar nydyrka jord, noe som reduserer nettoarealbeslaget til 98 dekar. For alternativ 2 vil samme tiltak gi 25 dekar nydyrkingsareal, og det totale arealbeslaget blir da ca. 82 dekar.

Dersom det også tas i bruk areal ved Fremstadodden (jf. figur 4 og 5), vil dette gi 13 dekar nydyrkingsareal i alternativ 1, noe som reduserer nettoarealbeslaget til omtrent 85 dekar. I alternativ 2 vil samme tiltak gi 37 dekar nydyrkingsareal, noe som senker arealbeslaget til totalt 45 dekar.

I kommunedelplanen (KDP) beslaglegges 80 daa jordbruksareal.

Det finnes også andre muligheter i prosjektet i Matjordplanen, der det er åpnet for 25-89 daa nydyrkingsarealer. Usikkerheten i arealet fra Matjordplanen handler om usikkerhet i et areals naturverdi, med bakgrunn i vurdering fra Gjøvik kommune. Dette innebærer at det samlede arealbeslaget på dyrka mark kan oppveies fullstendig, slik at prosjektet totalt sett ikke medfører netto tap av dyrka mark. Se tabell under:

Tiltak	Alternativ 1	Totalt beslag dyrka mark (daa)	Alternativ 2	Totalt beslag dyrka mark (daa)
Krysset E6xrv.4	Løsning med fravik gir 51 daa MINDRE arealbeslag	174	Løsning med fravik gir 4 daa MER arealbeslag	103
Planforslaget		123		107
Nydyrkingsarealer i planforslaget; Dammen ved Sandvoll	25 daa nydyrkingsareal	98	25 daa nydyrkingsareal	82
Nydyrkingsareal ved Fremstadodden, helling 1:5	13 daa nydyrkingsareal	85	37 daa nydyrkingsareal	45
Øvrige muligheter i matjordplanen	25-89 daa	50	25-89 daa	20

Tabell 2: Beslag av dyrka mark.

3 Anbefaling

Planforslaget vil innarbeides medfølgende endringer, for å imøtekomme innsigelsen knyttet til tema dyrka mark:

- Plankartet regulerer inn LNFR arealer ved dammen ved Sandvoll, slik det er gjort i høringsforslaget, med bestemmelse om at området skal opparbeides til dyrka mark.
- Plankartet regulerer LNFR arealer ved Fremstadodden (figur 4 og 5) i begge alternativer med bestemmelse om at områdene skal opparbeides til dyrka mark. Det legges inn bestemmelse om at LNFR områdene for dyrka mark kan opparbeides med maks helning 1:5.

Merk! Ordlyden i bestemmelsene kan justeres, dersom en ser at det er hensiktsmessig. Anbefalingen gjelder intensjonen i bestemmelsen.